

בין ספרים חדשים

החברתית והרוחנית שבאו בעקבות המהפכה התעשייתית וההפיכות המדינית בזמן החדש – ההשכלה והאמנציפציה – ותוצאותיהן לגבי חיי ישראל בגרמניה ובארצות אחרות; התנועה הרפורמטית החסידות ומתנגדיה; המאבק של היהדות המסורתית להסתגל לתנאים החדשים; תורת שמשון רפאל הירש והאסכולה ההיסטורית מיסודם של ל. צונץ, ז. פרנקל וש. י. רפפורט; חכמת ישראל; שד"ל וההתעוררות הלאומית. חמשת הפרקים האחרונים בספר מוקדשים להקמתו של מרכז החיים היהודים החדש באמריקה.

ד"ר דוב ירדן: שירי הקדש לרבי יהודה הלוי

כרך שני במהדורה החדשה של כל שירי רבי יהודה הלוי (הכרך הראשון הופיע בשנת תשל"ח). בכרך 130 שירים המוסבים על מועדי הקיץ, שבת הגדול, פסח, שבת בחר, שבת לפני שבועות, שבועות, שבת דברים, שבת שמעו, שבת חזון, חשעה באב, שבת עקב, שבת חתן, סליחות לאשמורות.

בין השירים – 19 חדשים בשלמותם 31 שירים חדשים במקצתם. (שלא כנוסו במהדורת ברודי). המהדור, ד"ר דב ירדן, שהתמחה בעברתו התרצה והתרוממת בחקר שירת ימי הביניים, הוסיף פירוש, מקורות ומקבילות, מבוא, מפתחות, מלון וביבליוגרפיה – באורים הם קצרים ונהירים. הספר נדפס בטעם וההוצאה שווה לכל נפש שרצה לקרוא וליהנות מגאון השירה העברית בספרד. ירושלים, תשמ"ב, 313-638 עמ.

מבין ספרי ד"ר ירדן: מחברות עמניאל הרומי א' ב; דייואן שמואל הנגיד; שירי הקדש לרבי שלמה אבן גבירול, א'ב; שירי החול לרבי שלמה אבן גבירול; מלונות: ספרי ילדים; תרגומים (מצירות שלום עליכם).

אברהם רגלסון: רבינים וטל

מן המשוררים העברים המובהקים, כתב רגלסון מספר מסות שפירסם בספריו „מלוא הטליח עליכם“ ו„אראלי מחשבה“. כמה מן המסות האלה נגון „אלוהי-הטבע בשירה האמריקאית“, „אור הקבלה בשירת מילטון“, „הסונטות של שקספיר“, „רוברט פרוסט משורר ניו-האמפשייר“ ו„שיר השירים אשר

ש. שלום: שירים אחרי הצות

זה הוא הכרך הי"ג של כתבי המשורר, מן המובהקים ביותר בשירה העברית. רוב הכרכים כוללים שירת חייו של ש. שלום, אך גם מתח-הפרחה שלו בבת-המשקל-הברכה (קובץ הרשימות והסיפורים „אדמה ושמי שמים“, „יומן בגליל“, הרומן „הנר לא כבה“ ועוד). ככל שירתו, גם כספר שירים זה עולה ניגונו האישי המיוחד של המשורר מלוגו ורטואיות של מבע לרגשיו, הגותו וחזונו. ברבים מן השירים שופך המשורר את לבו על אכזבות ומרורות החיים ומצוקות נפשו, אך היצור הפיוטי מקל על משא היגון. „שְׁרִיחֵי עַם רוּחַ וְנִשְׁפָּרָה וְנִכְרַתֵּי / שְׁרִיחֵי“.

ט' פרקים בספר: אחרי הצות, אשנב כורת, שונר, יום, יונה טהורה, במול יהי, השיר אל הטוב, שירי כוכבים, החג הגדול – ההוצאה עקד, תשמ"ב.

ראובן בניינסקי: מרמה

מרמה – הוא סיפור של אימון ובגידה, תעודת-חיים מדאיכה, החלבטיות והסתבכויותיו של המספר בגוף שלישי, המשתף את הקורא בחוויותיו אגב תיאור הסביבה האווירה שהוא מצוי ופועל בתוכן. – בסיפור משולב תיאור נסיונותיו של המספר בקיבוץ, שהגיע אליו כעולה-חלון מאמריקה עם אשתו, בצבא ובכעדה. המספר מצליח להעלות דמיות אנשים, שיחסי-שיגים ותגובותיהם להתרחשויות במדינה. חיי המשפחה תופסים מקום בראש בסיפור וכמה מפרטי ההווה המשפחתי לקחים לב בשל הנעימה האידיאלית המפעמת אותם. על אף פשטות התיאור, נמשך הקורא אחרי חליפת הענינים והמצבים עד תום הסיפור – הוצאת „מסדה“, תשמ"ב.

דוד רודבסקי: תנועות יהודיות דתיות בזמן החדש

זאת היא הנצאה שלישית ומחוקנת של ספרו של פרופ' דוד רודבסקי:

A Modern Jewish Religious Movement, History of Emancipation and Adjustment

בט"ו פרקי הספר, דן המחבר דיון מקיף וממצה על התמורות בחיים ובמחשבת האדם במאות הי"ח והי"ט, מלחמת העולם, תנועת התיקונים בדת וכל התסיסה

זאב בן-חיים: עברית וארמית נוסח שומרון

על פי תעודות שבכתב ועדות שבעל פה. כרך רביעי: מלי תורה

הכרך מכיל מבוא. I. המלים כסדר שרשיהן: הוראות למעיין; הספקות וטעמיהם. II. השמות הפרטיים: הוראות למעיין. III. התורה כהגייתה: מחילופי ההגייה; מספרים. מתוך המבוא: „מלי תורה“ המסורות בספר הזה מיוסדות בדרך קריאת השומרונים את התורה, שלמדתייה במרוצת השנים מפי „ידיד“... צורת כל מלה וניתוחה הושוו עם נוסח התורה השומרני מכאן ועם ערכה הרקדוקי בנוסח היהודי מכאן. הוצאת האקדמיה ללשון העברית. ירושלים 557, XV עמ'.

ספר יובל לכבוד ד"ר כורש ה. גורדון

ספרי יובל לכבוד ד"ר כורש הרצל גורדון בשם „עולם המקרא“ עומד להופיע באביב על-ידי המכון לתרבות עברית וחינוך של ניו-יורק אוניברסיטה והוצאת „כתב“.

ד"ר גורדון, פרופסור בניו-יורק אוניברסיטה ולשעבר ראש המחלקה ללימודים יס-תיכוניים באוניברסיטת בראנדייס, הוא מומחה למזרח התיכון העתיק ופרשנות המקרא. הוא עשה לעצמו שם במחקריו בתחום הארכיולוגיה ולשונות שם. בקובץ תופיע ביבליוגרפיה שלמה של פירסומיו.

בין המחקרים בקובץ יש לציין את מאמריהם של יוהנס דה מור — אל הבורא; ש. גוירץ — על שבת-שופט; ארוין מ. יאמוטשי — השוואה בין שני מתקנים: סולן מאתונא ונחמיה מירושלים; מ. שושן — מגדל בבלי כמפתח למיבנה העריכתי של ההיסטוריה הקדמונית (בראשית א"א-ט); ו.ס. לאסור — רוגמאות של שירה שמיית קדומה; שמריהו טלמון — הרעון המדיני במקרא; א. אולנרורף — עברית ארמית ויוונית; הנוסחאות ביסודם של תרגומי המקרא וספרות של כתבי-הקודש. חברי ועד המערכת הם: הפרופיסורים רות אדלר, מיכאל ארפא, נפתלי וינטר וגרי רנדסבורג.

אבשלום

לרש"י — הכניס בספרו החדש צירף מסות ושיחות שלא כונסו עדיין בספר „רביבים וטל, שיחות ועוללות שיר“ נפתח בשתי פואמות חדשות: „שני ברבורים ונהר“ ולסולס-צורח“.

הראשונה באה עם תרגום אנגלי והיא מיוסדת על אפיודה: מציאוחי-סמליה בחיי המשורר האירי ויליאם בוטלר ייטס. מן המסות החדשות בספר: „הומירוס: תרגום שטרני-תובסקי; געזמות משירת אמילי דיקינסון“, „אימתי מעבררים?“, „מוריס רוזנפלד“ וכן גם תרגומי שיר בצירוף הארות של קארל סאנדבורג, רובינסון ג'פרס, ו.ב. ייטס, יעקב פרידמן ועוד. בסוף הספר רשימות-ציורים, גינת חיה“ ונאום קבלת פרס ניומן מטעם אוניברסיטת ניו-יורק. הספר מוקדש „לזכר נכדנו אמרי תל-און ד"ל, צעיר ידע ספר וידע נגן, אשר נקטף באיכו בידים טמאות“.

יהודה פילטש: ילקוט מאמרים ורשימות

המחבר הוא מן המחנכים ועסקני החינוך החשובים באמריקה וכעדותו בהקדמה הקצרה לספר: „הרעיון הציוני, השפה העברית ושמירה מעולה על כבוד העם היו עמודי תווך בפעולתי החינוכית“, חלוקת סוגי המאמרים משקפת את זיקותיו של המחבר לבעיות חיינו, והן: עברית, ישראל וישראליים, יהדות אמריקה, השואה, החינוך בארצות הברית. הספר פותח בתאור דמויות והערבות של אישים גדולים שנשתלקו — „לזכר נעדרים“.

רובם מחנכים, ומהם סופרים, הוגי דעות ומנהיגי ישראל. ד"ר פילטש דן ארוכות וקצרות בשאלת ה„ירידה“ ללא גינוי וקובלנה, אלא דיון „קונסטרוקטיבי“ כיצד להפוך את התקלה לתקנה. או לברכה ליהדות ארה"ב — על ידי שיתופם בחיי הציבור באמריקה. גישתו של המחבר היא סוציולוגית, ומאמר אחד — שיחת רעים עם ישראליים באמריקה — היא כעין משאל מפורט על סיבות הירידה ועל שאיפתם, תכניתם וסיכויים של רוב היורדים לשוב לישראל — הוצאת „עוגן“ ע"י ההסתדרות העברית באמריקה, ה' תשל"ט.

168 ע"מ.